

**СПРАВА «САТАНОВСЬКА ТА РОДЖЕРС ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF SATANOVSKA AND RODGERS v. UKRAINE)**

(Заява № 12354/19)

Стислий виклад рішення від 28 січня 2021 року

У 2011 році заявниця у шлюбі з громадянином Сполученого Королівства народила сина, а наступного року сім'я приїхала в Україну. Оскільки після перебування в Україні заявниця з сином не повернулася до Сполученого Королівства, її чоловік ініціював судове провадження, скаржачись на незаконне утримання його сина в Україні та вимагаючи повернення сина у Велику Британію.

У 2013 році Печерський районний суд міста Києва відмовив у задоволенні позову, вважаючи, що батько дитини надав згоду на утримання дитини в Україні, а повернення її до Сполученого Королівства поставило б дитину під загрозу заподіяння фізичної чи психічної шкоди. Батько дитини оскаржив це рішення до Апеляційного суду міста Києва, який встановивши, що жодний виняток, передбачений Конвенцією про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей (далі — Гаазька конвенція), не був обґрунтований переконливими доказами, зобов'язав повернути дитину до Сполученого Королівства. Заявниця подала касаційну скаргу.

Справа переглядалася двічі, і в результаті чоловіку заявниці було відмовлено у задоволенні позову про повернення дитини до Сполученого Королівства. Не погодившись з цим рішенням, батько дитини звернувся з касаційною скаргою, стверджуючи, що суди не вирішили справу в межах Гаазької конвенції, та наполягаючи на незаконному утримванні його сина в Україні.

У 2018 році Верховний Суд скасував попередні рішення і постановив повернути дитину батькові у Сполучене Королівство, встановивши необґрунтованим, що батько не здійснював права піклування або погодився на утримання дитини в Україні.

У лютому 2019 року заявниця звернулася до Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) з проханням про тимчасовий захід відповідно до Правил 39 Регламенту Суду щодо зупинення виконання постанови Верховного Суду. Європейський суд відмовив з огляду на передчасність такого заходу у зв'язку з відсутністю ризику повернення дитини у Сполучене Королівство за відсутності заяви від батька про примусове виконання відповідного рішення.

До Європейського суду заявниця скаржилася за статтею 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) на необґрунтовану постанову Верховного Суду щодо повернення її сина до Сполученого Королівства.

Розглянувши скаргу заявниці, Європейський суд зазначив, що під час перегляду справи Верховний Суд, відхиливши висновки судів нижчих інстанцій, дійшов висновку про відсутність ризику заподіяння психічної шкоди дитині у разі її повернення до Сполученого Королівства. Європейський суд зауважив, що розгляд справи Верховним Судом був обмеженим, а обґрун-

тування було загальним і шаблонним. Крім того, були відсутні пояснення, чому висновки психологічного обстеження дитини та показання психолога не були взяті до уваги, так само як і важливі та доречні аргументи заявниці, враховуючи те, що розгляд справи ґрунтувався на тих самих матеріалах. З огляду на відсутність ефективного розгляду Верховним Судом справи Європейський суд дійшов висновку про непропорційне втручання у право заявниці та її сина на повагу до сімейного життя і констатував порушення статті 8 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

« 1. *Оголошує* заяву прийнятною;

2. *Постановляє*, що було порушено статтю 8 Конвенції;

3. *Постановляє*, що:

(а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявникам такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:

(i) 1 200 (одна тисяча двісті) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, в якості відшкодування моральної шкоди;

(ii) 1 500 (одна тисяча п'ятсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявникам, в якості компенсації витрат на правову допомогу, понесених під час провадження у Суді, ця сума має бути сплачена на банківський рахунок pana O. Заруцького;

(iii) 30 (тридцять) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявникам, в якості компенсації поштових витрат, понесених під час провадження у Суді;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

4. *Відхиляє* решту вимог заявників щодо справедливої сатисфакції».